



ОГЛЯД СИТУАЦІЇ В КРИМУ

КВІТЕНЬ 2020

Адміністрації підконтрольних РФ місць несвободи піддають політв'язнів-кримчан ризику зараження коронавірусом, в той час як окупаційна влада приховує реальну статистику захворюваності на півострові. Двоє кримських імамів піддаються адміністративному переслідуванню за сповідання релігії. Ініційовано дві нові кримінальні справи проти кримчан, п'ятьом було пред'явлено звинувачення, одного засуджено до позбавлення волі. Російські прикордонники не випускають громадян України з Криму. В порушення норм міжнародного права РФ депортує українців і створює умови для позбавлення їх власності.

Українські правозахисники та представники влади заявляють¹, що окупаційна адміністрація приховує реальну статистику інфікування коронавірусом на півострові², а кримські медзаклади не готові до боротьби з пандемією. Прокуратура АРК відкрила кримінальне провадження за фактом незабезпечення окупаційною владою Криму безпечних умов в місцях несвободи під час пандемії.

Двоє кримських імамів піддаються переслідуванню через сповідання релігії. Прокуратура Алушти³ порушила адміністративну справу щодо імама релігійної громади «Алушта»⁴, Юсуфа Аширова, за незаконну місіонерську діяльність (ч. 4 ст. 5.26 КоАП РФ). Імам Дявер Халілов рішенням суду був оштрафований на 30 тис. руб. за п'ятничну молитву в мечеті с. Завітне, яка була розцінена судом як неавторизований публічний захід (ч. 2 ст. 20.2 КоАП РФ).

Лідеру кримськотатарського народу Мустафі Джемілеву було пред'явлено звинувачення у незаконному перетині кордону РФ (ч.3 ст. 322 КК РФ) і незаконному поводженні зі зброєю (ч. 1 ст. 222, ч. 1 ст. 224 КК РФ). Главі Меджлісу Рефату Чубарову інкримінують організацію масових заворушень (ч. 1 ст. 212 КК РФ) і публічні заклики до порушення територіальної цілісності РФ (ч. 1, ч. 2 ст. 280.1 КК РФ). Російське слідство висунуло звинувачення в участі в терористичній організації (ч. 2. ст. 205.5 КК РФ) фігурантам 3-ї Бахчисарайської «справи Хізб ут-Тахрір» Осману Сейтумерову, його братові Сейтумеру Сейтумерову і Рустему Сейтмететову. За підозрою в шпигунстві (ст. 276 КК РФ) був затриманий і поміщений під варту громадянин України, Костянтин Ширінга. Порушено кримінальну справу проти жителя Керчі за ролик в YouTube з нібито «закликами до екстремістської діяльності» (ч. 2 ст. 280 КК РФ). Деталі обох справ уточнюються. Кримчанина Дениса Кашука було засуджено до 3 років 8 місяців позбавлення волі за нібито зберігання вибухівки (ч. 1 ст. 222.1 КК РФ) і зброї (ч.1 ст. 222 КК РФ), а також контрабанду вибухівки (ч.1 ст. 226 КК РФ). За словами рідних, Денис обмовив себе через страх за сім'ю.

У квітні було задокументовано психологічний тиск щодо 8-х політв'язнів. Про це повідомляють правозахисники, родичі, адвокат Венера Абидашева і омбудсман України. У 14-і політв'язнів погіршився стан здоров'я через погані умови тримання в місцях несвободи і ненадання їм медичної допомоги. Про це повідомляють адвокати Едем Семедляєв, Еміль Курбедінов і Лілія Гемеджі, а також омбудсман України та Архієпископ Климент.

Кримський гарнізонний військовий суд відмовив Раїмі Айвазову, фігуранту 2-ї Сімферопольської «справи Хізб ут-Тахрір», в порушенні кримінальної справи за фактом застосування до нього тортур співробітником ФСБ після затримання в квітні 2019.

Російські прикордонники не випустили з Криму плавця Олега Софяника і 70-річну жінку, яка прямувала до Києва на лікування онкозахворювання. В обох випадках відмова була мотивована заборонаю покидати Крим росіянам, незважаючи на наявність у обох осіб паспорта громадянина України, поряд з нав'язаним російським.

РФ порушує норми міжнародного кримінального та гуманітарного права в окупованому Криму. За даними реєстру нерухомості окупантів, 9747 земельних ділянок можуть бути вилучені у громадян України згідно з новим Указом Президента РФ⁵. Згідно зі звітом УВКПЛ ООН, за минулий рік кримські суди винесли накази про депортацію з території Криму 109 громадян України⁶.

1 Див. заяви Кримської правозахисної групи, представника США при ОБСЄ, Омбудсмана України, Постійного представника Президента України в Автономній республіці Крим, Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

2 Де-факто Голова Криму заявив, що, станом на 27 квітня, в Криму виявлено всього 70 випадків зараження коронавірусів. При цьому, станом на 1 квітня, понад 1,2 тис. кримчан були госпіталізовані з пневмонією.

3 Тут і далі всі державні органи на території окупованого Криму і їх представники згадуються із застереженням, що вони знаходяться під контролем окупаційної російської влади і не є легітимними з точки зору українського та міжнародного права.

4 Громада піддається тиску не в перший раз. 10 червня 2019, за підозрою в причетності до Хізб ут-Тахрір були заарештовані голова громади, Ленур Халілов, і член ревізійної комісії, Руслан Месутов.

5 Позбавлення права власності на підставі Указу може розцінюватися як порушення ст. 53 і ст. 147 Женевської конвенції IV 1949 р. і ст. 46 Гаазької Конвенції 1907 р., а також п.2 (a.iv) ст. 8 Римського Статуту 1998 р.

6 Депортація населення окупованої території є порушенням ст. 7 (d), 8 (a.vii), 8 (b.vii) Римського Статуту 1998 р., а також ст. 49 і ст. 147 Женевської конвенції IV 1949 р.

Окупаційна влада приховує реальну кількість кримчан, інфікованих коронавірусом

Двоє кримських імамів піддаються переслідуванню через сповідання релігії

Відкрито дві нові кримінальні справи проти кримчан, п'ятьом було пред'явлено звинувачення, одного було засуджено до позбавлення волі

Було задокументовано психологічний тиск щодо 8-х політв'язнів, у 14-і погіршився стан здоров'я

Російські прикордонники не випускають з Криму двох громадян України

В порушення норм міжнародного гуманітарного і кримінального права РФ депортує українців і створює умови для позбавлення їх власності